

TJUSTLEDEN etapp 7

Odensvi - Dalhem - Björndalen - 20 km

Tjustleden är en vandringsled genom Västerviks kommun. Den ansluter till Ostkustleden i söder och Östgötaleden i norr. Tjustleden erbjuder vandraren omväxlande och sköna naturupplevelser i skog och kulturmark. Den passerar intressanta fornlämningar och sevärdheter och för vandraren längs sjostränder och genom gammal kulturbygd. Välkommen att vandra på Tjustleden!

Etapp 7 börjar vid skärmskyddet i nordvästra delen av Kyrksjön. Leden fortsätter genom den gamla lövskogen, lämnar sjön och kommer efter ca 1 km upp genom en betesmark för att korsa väg 135, mellan Gamleby och Kisa. Leden följer sedan gamla Kisa-vägen förbi en mindre **fornborg**. Denna är orörd och utan markering. (Jfr nedan fornborg vid Larum!). Vid vägen till Klint kan avstickare (omarkerat) göras till Odensviholms slott.

Man kan skymta två toppiga **gruskular** vid Kyrksjöns strand. Dessa, liksom Möckelkullen i slutet på etapp 6, är märkliga bildningar som avsattes under inlandsisens avsmältningsskede.

Faktaruta:

Leden är utmärkt med ringar i orange färg runt trädstammar och på pålar och pilar. Leden är markerad för vandring i valfri riktning.

Lämplig karta är den topografiska: 7G Västervik SV och NV.

I skärmskydden kan 6-8 personer övernatta. Sövsäck krävs. Torrklöset, eldstad och sövsäck finns.

Allt arbete med denna etapp har utförts helt ideellt av föreningens medlemmar. Nya skogsavverkningar, sönderkörda stigar etc. kan tillfälligt försvara framkomligheten. Vi åtgärdar så fort vi kan (eller vet om det).

För övrig information ring gärna Västerviks turistbyrå, tel 0490-889 00.

Efter ca 3 km passerar leden **Tynn** utlopp. Denna vackra sjö är ca 10 km lång, 1 km bred och ligger mellan godsen Odensviholm och Tyllinge. Sjön är en gravsänka mellan två NV-SO-liga förkastningssprickor. Omgivande terräng är starkt kuperad med höjder på upp till 50 m över sjöytan. Här häckade traktens sista (?) pilgrimsfalkar medan den nuvarande fågelfaunan hyser bl.a. storlom och fiskgjuse. Gädda och gös är de värdefullaste fiskarterna i sjön.

Efter några km längs Tynn går leden in i kuperad skogsmark. Från en trevlig utsiktspunkt skymtar en sista gång Tynn innan leden fortsätter på stigar och små skogsvägar till **Holmsjön**. Här har man gått halva etappen och det går utmärkt att rasta (och bada) vid sjöns norra strand. På sköna, lättgångna skogsvägar fortsätter leden norrut. Lägg märke till den variationsrika, gamla "bondeskogen".

Vid torpruinen Karlstorp öppnar sig betade ängsmarker och leden går vidare på en gammal väg fram till **Dalhems kyrkby**. Dalhems nuvarande kyrka är byggd åren 1876-78 och är uppförd på exakt samma plats som den gamla. Den gamla kyrkan revs men dessförinnan, år 1875, utfördes "fotografiska avbildningar av såväl kyrkans yttre jämte klockstapel, som av valvens konstruktion samt

de viktigaste målningarna". Den gamla kyrkogårdsmuren finns kvar liksom porthuset och en kyrkdörr med årtal 1482 inskuret.

Den nya kyrkan är ritad av I.W. Kajerd.

Sjön Patt utgörs av en **dödishåla**. Ett mäktigt isblock inbäddades här i sand- och grussediment, då landisen avsmälte för ca 11.500 år sedan. Sjön hotades starkt av igenväxning i början av 1970-talet men hembygdsföreningen utförde en restaurering genom att vass- och flytbladsvegetationen avlogs och togs upp på land.

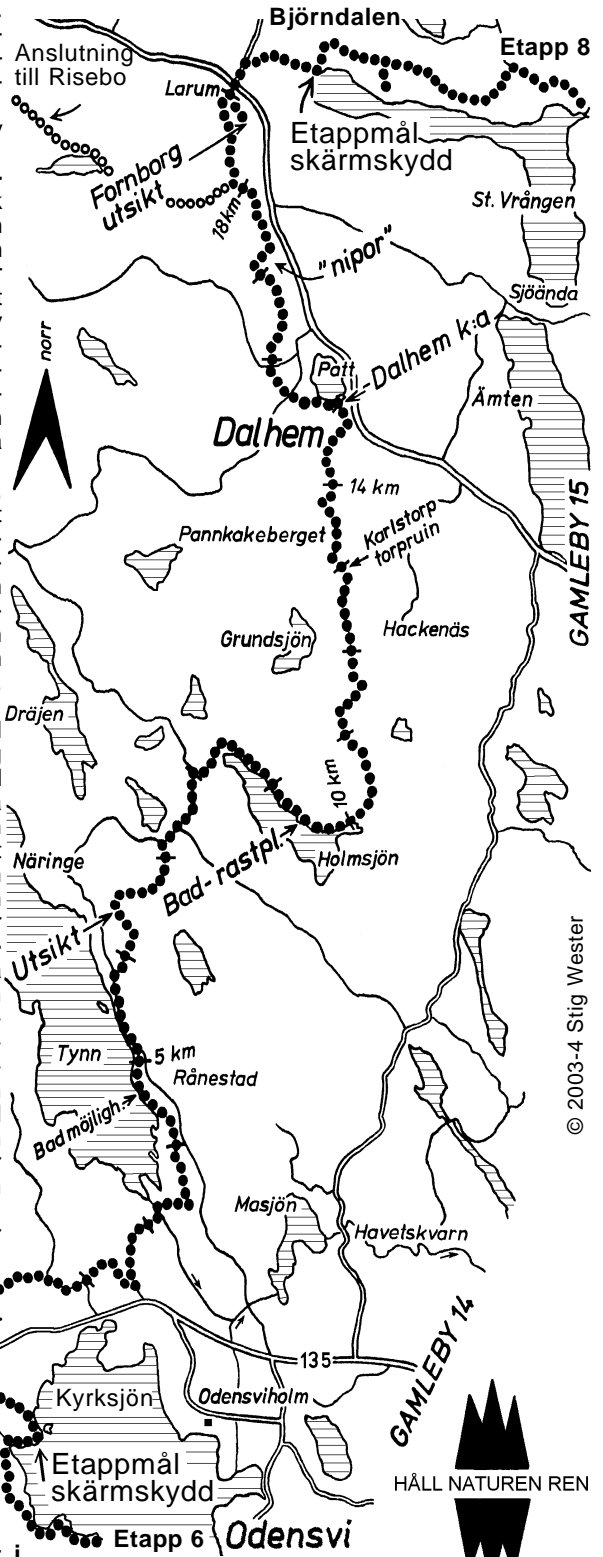
Nämndemansryggarna, ca 1 km norr om Patt, är ett intressant niplandskap i miniatyr. Enebäcken har eroderat en djup ravin genom ett dalfyllnadsplan av sandig mo. Därefter följer leden en mycket gammal väg som nu åter röjts fram genom bl.a. stora hasselbestånd.

Leden går alldeles invid etappens andra **fornborg** och dit upp finns en stig röjd och markerad. Från denna vidsträckt fornborg har man en strålande utsikt både mot Dalhems kyrka och över den branta Larumsdalgången med sjön St. Vrången. Norr om fornborgen ser man **Larums kungsgård**. De röda gamla stilfulla boningshusen t.v. och den nyare vita mangårdsbyggnaden på en kulle "hvarifrån man helt behärskar utsikten över den långa dalen med sjö, flottled och omgivande höjder, en utsikt som i skönhet söker sin like" (Ada Rydström 1914).

Vid **Björndalen** som är etappens slutmål, finner man en fin lövskogssluttning. I det gynnade sydläget trivs värmekrävande växter och där växer en ädellövskog med bl.a. ask, lind o alm. Floran i lundvegetationen är mycket rik och består av murgröna, lungört, myskmadra mm.

Tänk på att Du är gäst i naturen! Det är många välvilliga markägare som helt utan ersättning upplåtit sin mark till leden. Uppträd hänsynfullt, undvik att elda och håll naturen ren! Då är du välkommen åter att vandra på Tjustleden.

Initiativ och huvudmannaskap:

© 2003-4 Stig Wester

HÅLL NATUREN REN

Naturskydds-
föreningen i Tjust